

Jozua 23.

Geliefde gemeente van onze Here Jezus Christus.

De heilige Schrift leert ons dat het een mens gezet is eenmaal te sterven. En wat de Schrift ons uitdrukkelijk leert -eerlijk!- wordt bevestigd door de dagelijkse ervaring. Kijk maar om u heen. Dat weten we dus, en dat zien we dus. Vooral ouderwordende mensen zien dat; daar hebben ze immers de tijd voor gekregen, en ze doen er goed aan, wanneer ze de les die daaraan verbonden is ook goed ter harte nemen en hun laatste levensjaren maar goed besteden. Al geldt dat eigenlijk ook voor de jongeren! Want wie zal zeggen of je misschien nu al niet je laatste levenstijd bent ingegaan? Wie garandeert je dat je bijvoorbeeld dit jaar zult volmaken??

De persoon over wie ons Schriftgedeelte voor vandaag spreekt is zo'n ouderwordende man geweest, die het laatste deel van zijn levenstijd uitnemend besteed heeft. Dat is Jozua geweest. Ja, in de geschiedenis van Jozua 23 is deze man vermoedelijk op een leeftijd gekomen, die in onze dagen bijna niet meer wordt bereikt. Want Jozua is 110 jaar geworden. Als we nu in dit hoofdstuk in vers 14 lezen dat hij in deze geschiedenis zelf gezegd heeft: "Zie, wat mij betreft, ik sta thans op het punt de weg der ganse aarde te gaan...", dan verplaatst Jozua 23 ons dus vrij zeker naar de laatste levenstijd van deze leider van Israël. Dus naar ongeveer een jaar of 60, 70 na de uittocht uit Egypte; een jaar of 20, 30 na de intocht in Kanaän. Wat is er in die tijd al niet gebeurd! Een merkwaardige halve eeuw! Ontzettend! Daar zijn hemel en aarde bij te pas gekomen! Daar heeft Jozua de vergadering dan ook allereerst aan herinnerd.

Die vergadering waarvan in dit hoofdstuk sprake is, wat was dat voor een vergadering? Een vergadering van ook al wat oudere mannen; van mensen die zich het een en ander konden herinneren; je moet het eerst meegemaakt hebben, uit eigen ondervinding. Want er staat hier wel dat Jozua heel Israël samenriep, maar wilt u dat alstublieft niet forceren? Wilt u dat goed opvatten? Daar moet u nu niet... -democratisch als wij nu eenmaal ook door de tijdgeest zijn aangestoken- ...daar moet u nu niet alle Israëlitische mannen en vrouwen en kindertjes onder verstaan! Als dat, bij mijn weten slechts een heel enkele keer, de bedoeling is, dan staat dat er heus wel uitdrukkelijk bij! Kijkt u bijvoorbeeld maar in Deuteronomium 29. Maar anders wordt met het woord "gemeente", of met het woord "Israël", eenvoudig een vergadering van de oudere mannen bedoeld. Het wordt er ter nadere verklaring in ons geval heel duidelijk ten overvloede bijgezegd; vers 2. "Toen riep Jozua geheel Israël..." -en dan komt het, namelijk: "...z'n oudsten, z'n hoofden, z'n rechters, en z'n opzieners, samen, en zei tot hen..." U begrijpt de bedoeling van die toevoeging? Er wordt niet zozeer op de kwantiteit van de aanwezige personen gelet... -dat doen wij: de kwantiteit!: "het volk spreekt zó..."; nou ja, en dat is dan het laatste woord, hè?;- ...er wordt hier niet op de kwantiteit van de personen gelet, er wordt hier op de kwaliteit van de personen gelet! Ze hadden allemaal een functie. Ze waren oudsten, hoofden, rechters en opzieners. Dat zijn geen vier namen geweest voor vier strikt aparte groepen. Sommige oudsten zullen bijvoorbeeld best èn hoofd èn rechter tegelijkertijd zijn geweest. Maar alle aanwezigen waren mannen van enig aanzien, van een plaats. En zó vertegenwoordigden die mannen geheel Israël.

Nee, van groepen valt hier dus niet te spreken, hoogstens van partijen, van twee partijen. Dat blijkt meteen al uit de eerste woorden van Jozua tot die vergaderde mannen. Hij sprak -ook nog in vers 2-: "wat MÍJ betreft..." -met nadruk!- "...ÍK ben oud en hoogbejaard geworden, en wat Ú betreft..." -weer nadruk- "...gíjlieden hebt gezien al wat de HERE uw God aan al deze volken voor uw aangezicht gedaan heeft." Daar hebt u de twee partijen. Aan de ene zijde Jozua, vertegenwoordiger van Jahweh, van God, van God de HERE, Israëls Vader, en aan de andere zijde de genoemde mannen die Israël vertegenwoordigden. Daar hebt u dus de vergadering. En hier hebt u dus de samenstelling van de vergadering.

En nu nog het onderwerp, waarover op die vergadering gesproken is; waarover Jozua op deze vergadering heeft willen spreken ten afscheid van dit leven. Dat onderwerp is met één woord te noemen: LOYALITEIT! Maar omdat er twee partijen waren, natuurlijk een dubbele loyaliteit: tweërlei loyaliteit. De loyaliteit die God de HERE in de laatste jaren had getoond jegens Israël in 't

verleden, en ook nog wel wilde betonen in de toekomst, èn de loyaliteit die van Israël nu in die toekomst verwacht werd jegens Hém, jegens God de HERE. Ziet u 't verband? De HERE loyaal jegens Zijn volk, en het volk loyaal jegens de HERE.

Wat dat eerste aangaat, namelijk Gods loyaliteit jegens Israël: Jozua heeft de vergadering herinnerd aan wat er was gebeurd, aan die ontzettende razzia's, aan die verschrikkelijke kriojstochten die hij dwars door het land Kanaän heen gemaakt had, en waarbij God zülke wonderen had verricht, dat de Kanaänieten -'t waren ook maar mensen!- er in één woord múrw van waren gemaakt. Weliswaar waren nog ze niet allemaal weggevaagd -hetzij gedood, hetzij verjaagd; dat nog niet, nog lang niet!- maar wel allemaal múrw, allemaal koest, allemaal kapót! Vandaar dat Israël... -en het wordt door Mozes in Deuteronomium 7 een klein volkje genoemd!- ...dat Israël zich doodrustig middenin dat land Kanaän had kunnen legeren, namelijk in de omgeving van Sichem; dat is het tegenwoordige Nabloez, kijkt u maar op de kaart. Geen mens die het lef had een vinger naar ze uit te steken. Vandaar dat Jozua, al waren nog lang niet alle Kanaänieten verdreven, toch alvast aan alle 12 Israëlitische stammen een gebied in dat Kanaän had kunnen toewijzen. De commissie van verdeling was rustig door dat land heengereisd, en niemand die ze kwaad deed. Ze gingen noteren: "die krijgt dit, en die krijgt dat". Dàt had God van Zíjn zijde gedaan. De Kanaänieten hadden het ondervonden; ze hadden ervan geduizeld! Een handjevol Israëlieten joeg een heel leger Kanaänieten op de vlucht! "Eén van u vervolgt er duizend..."; Mozes had het beloofd, het was uitgekomen ook! Daar vestigt Jozua nadrukkelijk de aandacht op. "Geen enkele belofte van God jegens u is ter aarde gevallen!".

U begrijpt dat dat natuurlijk gedateerd gelezen moet worden! We zijn aan het beginstadium toe. Israël is ín Kanaän, en Israël heeft daar nu een bruggenhoofd. Dat is de vervulling van de belofte! Er was geen woord uit Gods mond ter aarde gevallen. Jozua, de oude man, zou wel vallen; die zou straks wegvallen. Hij ging sterven. Maar alle oudere mannen, hier vóór hem ter vergadering bijeengeroepen, hadden het beleefd, en ze konden erkennen, ze móésten erkennen, dat er van Gods beloften -nu concreet genomen, gedateerd, de beloften van toen!- niet één ter aarde was gevallen. Dat het gebleken was: Gods woord houdt stand! Alle vlees is als gras, kijk maar naar Jozua; wel nog lang kras, maar hij gaat toch ook eenmaal dood. Maar Góds woord houdt stand! "Vergadering: de HERE van Zijn kant was loyaal, trouw, oprecht. Hij hield eerlijk Zijn woord; alles is voor u uitgekomen, in dit stadium, gedateerd!"

Dus nu komt de andere kant aan de beurt. Toen heeft Jozua gewezen op de loyaliteit die nu door God van Israël werd verwacht. Een flinke loyaliteit, een dappere loyaliteit; een moedig bewijs van trouw aan die grote God met Zijn verbond waartoe de HERE Israël toch verwaardigd had, en waarvoor het nu van zijn kant loyaliteit tonen moest; z'n dank, z'n trouwe dank! Al zou dat wel eens niet meevallen, want... -zoals ik al zei, daar moet u goed om denken als u dit leest- ...niet àlle Kanaänieten waren meteen, allemaal tegelijk, uit het beloofde land verdreven! Noteert u dat goed, anders maakt u ongelukken bij het lezen van Jozua en Richteren! Dat had God op Horeb al afgesproken: "Ik ga je straks in Kanaän brengen, maar dan ga Ik niet al die mensen in de tijd van een jaar eruit verdrijven, want dan zouden jullie opgegeten worden door het ongedierte!" Dus niet alles tegelijk, maar successievelijk; alles op z'n tijd; liever gezegd: alles op Góds tijd! "Laat dat nu aan Mij over!".

Daarom zal Israël straks in het beloofde land, in de eerste tijd, altijd nog te doen blijven hebben met overgebleven Kanaänieten! Daartussenin zal het nog een poosje blijven wonen; al gaat het nog zo goed: dat is voorzgd. Ja, en dàn zou het erop aankomen! "Pas op! dat u zich dan niet met die mensen verkeerd inlaat! Dat ge hun vuile taal niet overneemt! Dat ge hun vuile zeden en gewoonten niet overneemt, en dat ge hun vuile godsdienst niet overneemt; dat was trouwens één! Kanaänitisme: in één woord: ellendig!, goor! En pas er helemaal voor op dat ge u met die mensen niet verzwagert; dat ge er niet mee omtrouwt! Dat Israëlitische jongens dus niet trouwen met Kanaänitische meisjes, en dat Israëlitische meisjes niet trouwen met Kanaänitische jongens; dàt is verzwageren!"

Jozua heeft gewaarschuwd: "Als jullie dàt doen, als jullie DÀT doen, dan trekt God Zijn handen van je af, en dan stà je daar! Dan helpt Hij je niet verder met de verdrijving van de overge-

bleven Kanaänieten. Dan blijven jullie temidden van de restanten van hen zitten, en dan worden jullie restanten, want dan zullen die Kanaänieten voor jullie worden tot een strik en tot een val en tot een gesel op je lendenen..." -begrijpt u het?: een zweep op je blote lijf!- "... en tot dorens in je oog, zodat je ten onder gaat en verdwijnt, weg!, weg!, uit dat goede land waarheen God je toch krachtens zijn belofte gebracht had en al door het lot een plaats had toegewezen!" Nu, en door het lot: da's door GóD Zelf!

Zó heeft Jozua gewaarschuwd. U moet het eens lezen; hij heeft ontzettend ernstig gewaarschuwd! 't Ontbreekt er nog maar aan dat hier het woord "deportatie, ballingschap" al staat! Maar we vóelen Jozua er al haast op zinspelen als hij zegt -vers 16-: "...dan zal de toorn des HEREN tegen u ontbranden, en ge zult snel te gronde gaan in het land dat Hij u gegeven heeft!"

-o-

Zo liep ik even Jozua 23 met u door. En wat leren we hier nu uit? Ik geloof allereerst dit: dat als de Kerk van God -Israël, de gemeente, Gods volk- gewaarschuwd moet worden voor de toekomst, voor gevàren in de toekomst, dat we ons dan alstublieft niet altijd en eeuwig zo apart moeten richten... alleréerst moeten richten... tot de jonge mensen, tot de JONGE mensen, maar dat we ons dan moeten richten tot de óude mensen, ja, tot de ouderé mensen! Als ík nog jong was, dan zou ik al dat gepraat van tegenwoordig, ook onder de kerkmensen, en dat geschrijf over en tot de jéugd!..., de jéugd!..., en nog eens de jéugd!..., dan zou ik dat goed zàt worden, en ik zou vragen om navolging van het voorbeeld van Józua! Die sprak in de vergadering van hoofdstuk 23 niet tegen vrouwen en kinderen, dat stààt er niet! En niet tegen tieners, en niet tegen jongelui van 20, 25 jaar, néé, er staat duidelijk: tegen óudsten, hóófdn, réchters en ópzieners! Daar neem je toch geen jongens van 12, 20 jaar voor?? Oudere mensen! Tot zúlke mensen sprak Jozua! Natuurlijk! Want dààr komt het kwaad vandaan! Er waren toch eerst slechte ouders voor er slechte kinderen waren?? Ouders, die zelf het verkeerde voorbeeld hebben gegeven met woord en daad, met boek en geschrift?! Ja, en díé begonnen dan wel op kleine schaal, maar jààà...! zó is de jeugd!: die is consequent; die gaat dan voort op rúime schaal! Toe, we zijn ook jong geweest!

En daarom, broeders en zusters, zou u hierover eens willen praten, straks, onder de koffie? En morgen, en overmorgen en zo, op de visites? En meteen al straks, als u met mekaar met de auto wegrijdt? Wàt heeft nu Jozua 23 óns te zeggen, over onze gesprekken? Heb het er dan eens over dat die oude Jozua, die afscheidnemende Jozua, z'n waarschuwing tegen schending van Gods verbond gericht heeft tot óude mensen, tegen wie hij eerst zei: "Jullie hebben het goed gedaan, tot nogtoe! Jaja, maar dat moet zo blijven!" Dat hij zich gewend heeft tot bepaald óude mannen, tot de leiders van het volk; díé heten hier "Israël"!

Wilt u hier alstublieft eens goed over denken? Wilt u daar eens met elkaar over praten? Maak dat nu eens tot de inhoud van een gesprek, zo nu en dan! Jozua 23! Want ik vrees dat we gevaar lopen door al te grote attentie voor de jeugd!..., de jeugd!..., de jéugd!..., die kinderen veel te groot te maken in hun eigen ogen! Dat we ons schuldig maken aan een ónbijbelse houding! Waarschuwen?? Best! 't Kan maar nodig wezen! Maar dan van oudsafaan beginnen! Methode: Jozua 23!

En nu eens wat anders; dat kunnen we ook van Jozua leren. Een christen kan zijn erfenis verspelen! Ongelovige bondelingen... -christenen! ja, 't zijn toch geen heidenen!, gedoopten, avondmaalvierders- ...ongelovige bondelingen kunnen hun erfenis verzondigen! Als daarop in de prediking gewezen wordt, trouw gewezen wordt, dan moet u niet zeggen: "'t Lijkt wel of de dominee de laatste tijd de oud-gereformeerde kant uitgaat!" Dan moet u niet zeggen: "Die man krijgt iets over zich van een boeman!" Als het maar goed gebeurt, dat waarschuwen! Als het maar gaat naar de trant van Jozua 23! Als de gemeente maar gezet wordt in het licht van dàt hoofdstuk! Als de predikant het karakter er maar aan geeft van verbonds-schennis! Maar dan moet je toch eerst tot het verbond behoren? Daarom heb ik zoveel bezwaar tegen dat gepreek, dat ik tegenwoordig hoor! Via radio en televisie ook hoor! Ach, en dan vinden we 't wel aardig, maar er zit een ontzettend methodistisch zwak aan! 't Verbónd is niet in ere! De Here Jezus hoeft niet meer bij ons te komen! Dààr! Dààr heeft Hij al gestaan: bij die doopvont!! Dus de diagnose moet eerst goed worden gesteld, voordat we aan de

therapie beginnen! Anders krijgt God van de ellende en de narigheid de schuld! Dan gaat Gods welmenendheid eraan! Dat deed Jozua niet, hoe streng, hoe ernstig Jozua ook gesproken heeft. Hij leerde de vergadering niet Gods verbond te vergeten, en ook niet Gods verbond, Gods belofte, het toenmalige evangelie, te betwijfelen! Integendeel: Jozua liet het zien: "Juist ómdat God Zijn verbond zo serieus meent, daarom kan Hij zo ontzétend kwaad op je worden! Daarom zou eventuele ongehoorzaamheid van júllie, door Hem zwaar worden bezocht, zodat de heidenen zouden gaan zeggen: "Wat is er met die mensen gebeurd?" Dus... ziet u het? De preek was wel zwaar, maar de bedoeling ervan was om er Israël's toekomst door te verlichten, zodat ze met lichte voeten zouden voortgaan op het verbondspad.

En dat geldt ook voor ons! Want waar zijn we nu veiliger, broeders en zusters, dan wanneer we blijven bij onze hemelse Vader? Want diezelfde God van Jozua en van Israël is toch vandaag ook ónze God, dezelfde God? Alleen mogen wíj Hem thans kennen als de God en Vader van onze lieve Heiland Jezus Christus. Wij mogen weten wat God voor mensen heeft overgehad! We vierden toch Kerstfeest??

En dan is dit ook iets om er eens goed op te letten, broeders en zusters. Het gaat in Jozua 23 om een land: zóveel vierkante kilometer. Om het behoud van een lánd! Jozua heeft gewaarschuwd: "Pas op! pas op! Je kúnt in Kanaán wonen, en dan kun je 't nóg verspelen!" Zo zouden wij vandaag natuurlijk niet meer moeten spreken! Gods gemeente leeft vandaag niet meer in één bepaald land! Onze christelijke toekomstverwachting moet zich daarom toch niet weer aan één bepaald land laten binden, hoe dan ook! Zoals het mij wil voorkomen dat dat tegenwoordig een beetje gebeurt! Dat sommige christenen een beetje gaan sjouwen met een zogenaamd Israël-probleem! Dat sommige christenen gevaar lopen door hun opvattingen inzake dat wat zich nu Israël noemt, de Bijbel verkeerd te lezen! Dat ze met verkeerde ogen kijken naar wat daar gebeurd is rondom het Suez-kanaal! Wij verwachten geen ààrds Jeruzalem, en wij verwachten geen ààrds Kanaán, één bepaald land, één enkel land, maar WIJ verwachten naar Zijn beloften een nieuwe AARDE, door de nederdaling van Jezus Christus, die meer is dan Jozua. Wij verwachten het Jeruzalem van Openbaring 21 en 22, en dat moet u niet identificeren met die hoop stenen daar in Palestina, met die stip op de landkaart van Palestina! Als dát gebeurt, dan zie ik daar verarming in! Aan de gemeente van de nieuwe bedeling is immers wat anders beloofd? Dít beloofd: "Alles is het uwe, en gij zijt van Christus, en Christus is van God." ALLES!!

En nu nog één keer. Of Jozua 23 voor óns geldt? Natuurlijk! Natuurlijk! Maar dan zó: ook aan de gemeente van de nieuwe bedeling zijn beloften gegeven: JUWELEN VAN BELOFTEN!! Ook de Kerk van vandaag draagt een kroon van goede woorden Gods, voor haarzelf én voor haar kinderen, op haar hoofd. Woorden die evenmin ter aarde zullen vallen, maar die vervuld zullen worden tot in het paradijs der toekomst van Jezus Christus! Alléén... óók de gemeente van de nieuwe bedeling moet zuinig zijn op haar kroon! Zoals een meisje op haar kuisheid, zo moet de christenheid zuinig zijn op de kroon van Gods beloften die we àllemaal dragen. Het maakt geen verschil: oud én jong: wíj zijn van de HERE! Maar dan moeten we ook trouw en loyaal volharden in de dienst van onze God en Vader van onze Here Jezus Christus. En daarom moet de gemeente van vandaag zich ook niet verslingeren aan goden, aan afgoden, aan niet-goden, aan de goden van de tijd. Want elke tijd heeft ze; dat hebben we toch wel van Da Costa geleerd? Want, broeders en zusters, bedenk het wel: beloften kunnen wel serieus zijn gegeven, maar ze kunnen worden verspééld! Het bloed van Christus kan wel serieus, hier, op uw voorhoofd, zijn aangebracht, maar u kunt het vertrappen! En de Geest kan over u zijn gebracht, maar u kunt Hem versmàden!! En hoe gebeurt dat? Nou, dat gebeurt nu door ílloyaliteit! Onthoud dát nu maar als de les van Jozua 23! Die les komt op hetzelfde neer als de waarschuwing van de grote Jozua in het Nieuwe Testament, van Jezus Christus, onze Zaligmaker, die Hij gaf aan het adres van Zijn geliefde gemeente van Filadelfia. Tot haar sprak de Here Jezus: "Houd vast wat ge hebt, opdat niemand uw kroon rove!" Dààr komt het op aan! We zijn geen Vondelingen, we zijn Bóndelingen! We hebben een kroon op het hoofd! Houd hem op het hoofd! Laten ook wij zó de toekomst tegemoetgaan; ieder op zijn plaats: trouw zijn! Loyaal! Jegens wie?? Jegens God in de allereerste plaats, Die ons gemaakt heeft tot het volk van Zijn weide en de schapen van Zijn hand. En doet u dát?? Dan zal ook

dat andere woord van Christus tot Filadelfia bevestigd worden aan u, christenen van deze tijd en van elke leeftijd -dat doet er niet toe, oud of jong!-, dit woord:

"Want gij hebt kleine kracht,
maar gij hebt Mijn woord bewaard,
en Mijn naam niet verloochend!"

Zó zij het!

AMEN.

lezen: Jozua 23

zingen: Psalm 84:1,6
Psalm 90:1,8
Psalm 80:6,7

2 januari 1972.